

I TU, COM EL VOLS?

PROJECTE PARTICIPATIU PER A L'ELABORACIÓ DELS PLANS DE JOVENTUT DE L'ALT PIRINEU I L'ARAN

Íngrid Colilles Gómez

Tutora: Mariona Ferrer Fons

Directora: Rosa Borge Bravo

Màster Universitari d'Administració i govern electrònics. Treball professional

Data: 17 de juny de 2020

ABSTRACT

En aquest treball de final de màster es desenvolupa un pla de participació per als territoris de l'Alt Pirineu i l'Aran amb l'objectiu que les persones joves puguin ser partícips de les polítiques públiques que afecten el seu territori i, d'aquesta manera, es vegin reflectides les seves necessitats.

A més, havent-se detectat nombroses similituds entre els territoris que componen l'àrea geogràfica de l'Alt Pirineu i l'Aran, aquest pretén ser una guia per a desenvolupar els diferents plans locals o comarcals de manera que els territoris puguin compartir estratègia i objectius i així assolir fites més ambiciosos.

D'aquesta manera, després de detectar la necessitat de fer un projecte o pla de joventut que englobi tots els territoris que conformen l'Alt Pirineu i l'Aran, s'ha decidit desenvolupar aquest treball com a projecte aplicable, realista i eficaç.

El pla participatiu en qüestió es desenvoluparia, d'una banda, a partir de l'ús dels nous mecanismes de participació com són la participació electrònica i l'ús de les eines TIC per a tirar endavant el projecte i fer-lo efectiu, i d'altra banda, també es combinaria amb una dimensió presencial més tradicional per tal d'assegurar l'heterogeneïtat dels participants en un territori on la cultura de la participació és encara molt incipient.

Finalment, aquesta proposta de pla de participació està en consonància amb els objectius de la Xarxa Nacional d'Emancipació Juvenil: facilitar la participació i l'emancipació de les persones joves optimitzant recursos i compartint estratègies de manera que aquest procés pot ser la guia per avançar en termes de participació a l'àrea de joventut de tot el territori.

Paraules clau: procés participatiu, administració electrònica, joventut, govern obert, TIC

En este trabajo de fin de máster se desarrolla un plan de participación para los territorios del l'Alt Pirineu i l'Aran con el objetivo de que las personas jóvenes puedan ser partícips de las políticas públicas que afectan a su territorio y, de esta manera, se vean reflejadas sus necesidades.

Además, habiéndose detectado numerosas similitudes entre los territorios que componen el área geográfica del l'Alt Pirineu i l'Aran, este pretende ser una guía para desarrollar los diferentes planes locales o comarcals de forma que los territorios puedan compartir estrategia y objetivos y así alcanzar metas más ambiciosas.

De este modo, tras detectar la necesidad de hacer un proyecto o plan de juventud que englobe todos los territorios que conforman el l'Alt Pirineu i l'Aran, se ha decidido desarrollar este trabajo como proyecto aplicable, realista y eficaz.

El plan participativo en cuestión se desarrollaría, por un lado, a partir del uso de los nuevos mecanismos de participación como son la participación electrónica y el uso de las herramientas TIC para sacar adelante el proyecto y hacerlo efectivo, y por otra parte, también se combinaría con una dimensión presencial más tradicional para asegurar la heterogeneidad de los participantes en un territorio donde la cultura de la participación es todavía muy incipiente.

Finalmente, esta propuesta de plan de participación está en consonancia con los objetivos de la Red Nacional de Emancipación Juvenil: facilitar la participación y la emancipación de las personas jóvenes optimizando recursos y compartiendo estrategias de manera que este proceso puede ser la guía para avanzar en términos de participación en el área de juventud de todo el territorio.

Palabras clave: proceso participativo, administración electrónica, juventud, gobierno abierto, TIC.

This papers develops a participation plan for the territories of the l'Alt Pirineu i l'Aran with the aim that young people can be part of the public policies that affect their territory and, of this that way, their needs are reflected.

In addition, having detected numerous similarities between the territories that make up the geographical area of the l'Alt Pirineu i l'Aran, this aims to be a guide to develop the different local or regional plans so that the territories can share strategy goals and thus achieve more ambitious goals.

Therefore, after detecting the need to make a project or youth plan that encompasses all the territories that make up the l'Alt Pirineu i l'Aran, it has been decided to develop this work as an applicable, realistic and effective project.

The participatory plan in question would be developed, on the one hand, from the use of new participation mechanisms such as electronic participation and the use of ICT tools to carry out the project and make it effective, and on the other hand, it would also be combined with a more traditional face-to-face dimension in order to ensure the heterogeneity of participants in a territory where the culture of participation is still very incipient.

Finally, this proposed participation plan is in line with the objectives of the National Youth Emancipation Network: to facilitate the participation and emancipation of young people by optimizing resources and sharing strategies so that this process can be the guide to advance in terms of participation in the youth area of the whole territory.

Keywords: participatory process, e-government, youth, Open government, ICTs.

ÍNDEX

ABSTRACT	1
1. INTRODUCCIÓ	4
2. MARC TEÒRIC	6
3. DISSENY DEL PROCÉS PARTICIPATIU	12
3.1. MISSIÓ I VISIÓ	13
3.2. DIAGNOSI PREVIA	13
3.3. ACTORS DEL PROCÉS	15
3.4. DIMENSIONS DEL PROCÉS	19
3.4.1. DIMENSIÓ DIGITAL	19
3.4.2. DIMENSIÓ PRESENCIAL	19
3.5. FINANÇAMENT DEL PROCÈS	20
3.6. METODOLOGIA D'IMPLEMENTACIÓ	20
3.7. AVALUACIÓ DEL PROCÉS	24
4. CONCLUSIONS	26
5. BIBLIOGRAFIA	28

1. INTRODUCCIÓ

L'Alt Pirineu i l'Aran són un àmbit territorial, proposat com a vegueria i reconegut com a tal a la Llei 24/2001¹ que contempla una gran extensió de terreny, concretament 5.775,51 km², però que a la vegada compta amb molt poca densitat de població. Donat que els recursos es reparteixen d'acord amb el volum de població de cada territori, el conjunt de comarques² que conformen aquesta unitat compten amb menors recursos que altres per poder desenvolupar polítiques per al territori i, a la vegada, es veuen immersos en unes situacions semblants o, en alguns temes com ara el treball, en pitjors condicions per la manca d'aquest o la temporalitat.

La baixa densitat de població està causada per la gran extensió de territori que ocupa i la poca població, un total de 72.276³ ciutadans en tot l'àmbit, dels quals 10.727⁴ són persones joves d'entre 15 i 29 anys. A més, el volum de població decreix de manera continuada sobretot per la poca població jove i l'alt volum de població envellida. Aquesta marxa del territori és deguda entre altres raons, a què les generacions joves busquen arrelar-se a territoris més poblats, com ara les grans capitals, on hi ha un major ventall d'oportunitats laborals.

Paral·lelament, aquests territoris han de dedicar tots els recursos disponibles a fer polítiques que satisfacin les necessitats d'aquells que aposten per quedar-se. D'aquesta manera, és indispensable que es desenvolupin polítiques de benestar social i d'ocupació destinades a la població que decideix arribar al territori en qüestió o aquella que s'hi queda, en els àmbits d'habitatge, treball, afers socials o promoció econòmica.

Val a dir que les diferents polítiques anomenades es poden diferenciar entre les que es destinen a la població en general i aquelles que es destinen a joventut. És per aquest motiu que, fins a dia d'avui, l'àrea de Joventut de la Generalitat de Catalunya ha desenvolupat un Pla Nacional de la Joventut de Catalunya 2016-2020, que estructura l'activitat que es duu a terme a escala nacional pel que fa l'àrea de joventut i, a més, cadascun dels ens que ofereixen serveis de joventut desplegats pel territori desenvolupen el seu propi pla comarcal o local. Cal tenir en compte però que aquests tenen una estructura *top-down* i, tot i que cada vegada es busca més la participació dels joves en aquests plans, encara es realitzen de manera rígida i segons els patrons propis dels projectes *top-down*.

¹ Llei 24/2001, de 31 de desembre, de reconeixement de l'Alt Pirineu i Aran com a àrea funcional de planificació, mitjançant la modificació de l'article 2 de la Llei 1/1995, per la qual s'aprova el Pla territorial general de Catalunya. [Accés Online](#)

² L'Alt Pirineu i Aran és un àmbit funcional format per les comarques de l'Alta Ribagorça, l'Alt Urgell, el Pallars Jussà, el Pallars Sobirà, la Vall d'Aran i la Cerdanya.

³ Dades extretes d'Idescat. Any 2019

⁴ Dades extretes d'Idescat. Any 2019

Aquest fet comporta la necessitat de replantejar aquests plans per tal que siguin més efectius i se'n pugui treure un major benefici tant pel que fa al número i característiques dels projectes com pel que fa a l'eficàcia dels mateixos, de manera que ens situa en un escenari de canvi i adaptació imminent.

Així doncs, amb la voluntat de poder adaptar-nos a aquesta nova situació, es pretén, a través de la proposta d'un procés participatiu, detectar aquelles necessitats de les persones joves del territori i que el pla de joventut que es dugui a terme pels propers anys respongui a unes necessitats reals i, per tant, pugui ser més efectiu.

A més, ens els últims anys, la implementació de l'administració electrònica ha suposat avenços significatius procedents d'un canvi de paradigma que implica un nou model de treball però també un nou sistema. Aquest es caracteritza per la voluntat que s'augmenti la participació de la ciutadania per tal que aquesta sigui la protagonista de les polítiques i que, per tant, aquestes resultin més adequades a les necessitats i situacions de cada territori i grup poblacional, si és el cas. De manera paral·lela, fomentar una major participació de la ciutadania en la política comporta una major co-responsabilitat en els processos d'elaboració de les polítiques públiques.

Així doncs, el títol del treball i del projecte és **“I tu, com el vols? – Projecte participatiu per a l'elaboració dels plans de joventut de l'Alt Pirineu i l'Aran”** i es desenvoluparà a partir d'una plataforma que s'anomenarà “Escull Pirineu” la qual pren de referència la plataforma en obert “Decidim Barcelona”.

2. MARC TEÒRIC

Hi ha diferents conceptes que tradicionalment s'han distanciat entre ells i que són importants per al treball que es desenvolupa aquí. La política tradicional i joventut són uns d'ells. Tal com apunten Marc Parés i Joan Subirats (2016), les persones joves no utilitzen la participació electoral per desenvolupar la seva activitat política sinó que opten per altres formes de participar. A més, tal com conclou González et al. (2007), aquest grup, a més de no participar electoralment tampoc participaven en altres formes convencionals com ara els partits polítics o l'afiliació sindical. No obstant això, donat que hi ha moltes raons que expliquen aquest distanciament, en primer lloc, definirem aquests dos conceptes amb claredat.

D'una banda, la política, en particular, la institucional, és un terme que, tot i que no té una única definició sí que comparteix una característica entre totes i entre els diferents autors que la defineixen: l'exercici del poder. Així doncs, autors clàssics com Weber o Schmitt defineixen la política tenint en compte l'accés i l'exercici del poder per a la presa de decisions. La política institucional l'hauríem de situar en aquest terreny i els actors protagonistes són els partits polítics amb altres organitzacions tradicionals com els sindicats o els grups d'interès. Aquest tipus de política té un rol prioritari en el model de democràcia representativa.

D'altra banda, el concepte joventut aglutina a una població que pertany a un grup de manera transitòria entre la infància i l'edat adulta, concretament dels 16 anys als 29 anys tal i com marca la Llei de polítiques de joventut de Catalunya⁵. Aquest grup comparteix, a més d'aquesta característica biològica, certes característiques socials com ara que es troben en un període de canvis on es prioritza la formació i posterior construcció dels projectes de vida adulta, és a dir, les trajectòries educatives i laborals, i d'adquisició i exercici de la ciutadania, com el dret a vot o ser capaç d'emancipar-se.

Ara doncs, tenint clars aquests dos conceptes, cal aprofundir més en la política i les polítiques de joventut. A nivell català, les polítiques de joventut es desenvolupen a partir de la Xarxa Nacional d'Emancipació Juvenil (XNEJ) i de les diferents Oficines Joves desplegades pel territori. Així doncs, les Oficines Joves i els Punts d'Informació Juvenils són la materialització de la XNEJ i tenen com a objectiu principal oferir a les persones joves un servei integral d'informació, orientació, assessorament i acompanyament que permeti implementar projectes i activitats que tinguin en compte les transicions; educatives, laborals, residencials, familiars i ciutadanes.

A nivell territorial cal tenir en compte que des del departament d'Afers Socials i Famílies de la Generalitat de Catalunya i, més concretament, l'àrea de joventut, es desenvolupa de manera periòdica un Pla Nacional de Joventut (PNJ) que fixa les directrius a l'hora de desenvolupar els diferents plans de joventut tant els comarcals com els locals i, per tant, que determina les bases per a desenvolupar les accions de joventut pel territori.

⁵Llei 33/2010, de l'1 d'octubre, de polítiques de joventut. [Online](#)

Aquests plans doncs són els que s'implementen a les diferents oficines representants de cada territori. No obstant això, hi ha diversos territoris que comparteixen problemàtiques i necessitats tant perquè tenen un mateix model poblacional com per les característiques pròpies del territori.

Un d'aquests territoris és l'Alt Pirineu i l'Aran els quals comparteixen un mateix model poblacional caracteritzat per poca població jove, manca d'oportunitats laborals, molta estacionalitat i nombroses dificultats per a aquest col·lectiu. Aquest fet comporta que el pla que es duu a terme sigui determinant per poder fomentar que els joves es desenvolupin personal i laboralment en el territori.

Els PNJ, des dels inicis, s'han desenvolupant entorn a dos línies estratègiques: l'emancipació i la participació. Per una banda, un dels pilars és doncs l'emancipació entesa com la capacitat de construcció del projecte de vida de les persones joves i l'exercici de la plena ciutadania. Per altra banda, l'altre pilar del desenvolupament de la XNEJ és el foment de la participació de la joventut. En el PNJ 2020, s'entén participació⁶ doncs com les accions i processos que permeten que la persona jove desenvolupi les capacitats per decidir sobre el seu entorn i així mateix pugui participar en la seva transformació.

Amb l'aparició de l'administració electrònica s'han desenvolupat nous conceptes de participació per tal de distingir diferents nivells i així poder concretar els nivells i àmbits on s'actua de manera participativa i l'efecte que té aquesta en el resultat de l'acció. Aquests han estat descrits en la guia "Foment de la participació" de la Generalitat de Catalunya i l'Agència Catalana de la Joventut. Així doncs, cal tenir en compte que, en primer lloc, existeix la *participació com aprenentatge* caracteritzada per la necessitat d'aprendre i educar en la cultura participativa a la ciutadania per tal que aquesta formi part d'un procés estructurat i planificat i amb objectius planificats.

En segon lloc, també existeix la *participació com a procés*, ja que la participació s'ha d'entendre com un procés de llarga durada i que ha de permetre la continua col·laboració i finalment la *participació com a decisió* doncs per tal que un projecte participatiu sigui efectiu és inevitable que la ciutadania o, en el cas que ens ocupa, les persones joves, tinguin la capacitat real d'incidir en allò que els afecta i, per tant, que puguin influir en el procés d'elaboració de les polítiques que es desenvoluparan.

Per altra banda, l'exercici de la participació en política està condicionada per diversos graus segons si aquesta participació té una major o menor influència en les decisions polítiques finals.

⁶Participació: "La participació, en sentit ampli, entesa com el conjunt d'accions i de processos que generen capacitat en les persones joves per decidir com ha de ser el seu entorn, intervenir-hi i transformar-lo, les seves relacions i les seves possibilitats de desenvolupar-se personalment i col·lectiva." (PNJ 2020: 23)

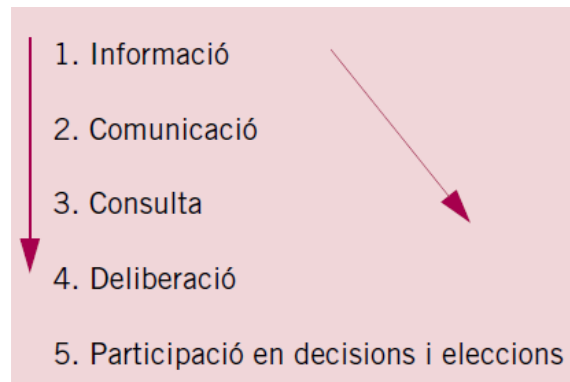
Aquest concepte desenvolupat per Arnstein (1969) i redefinit per Borge (2005), es defineix segons cinc nivells de participació que van de menys a més implicació del ciutadà i impacte directe en les eleccions i decisions públiques.

Segons aquestes escales, el procés que ens ocupa ha d'estar situat en els nivells superiors, el sisè "Col·laboració" segons l'escala d'Arnstein o el cinquè "Participació en decisions i eleccions" segons l'escala elaborada per Borge.

Taula 1. L'escala de participació ciutadana

8. Control ciutadà	Poder ciutadà
7. Delegació	
6. Col·laboració (<i>partnership</i>)	
5. Apaivagament (<i>placation</i>)	"Tokenism" (participació merament simbòlica)
4. Consulta	
3. Informació	
2. Teràpia	No-participació
1. Manipulació	

Arnstein (1969)

Borge(2005)

En aquesta mateixa línia, la participació ciutadana en l'esfera de l'administració electrònica ha estat una oportunitat per connectar la població amb l'administració i els governs. D'aquesta manera, aquesta transformació suposa un canvi no tan sols en la relació entre administració i ciutadania sinó també un canvi de paradigma en el qual es fonamenten les bases del treball conjunt.

La ciutadania i, en aquest cas, la joventut, té l'oportunitat de participar de manera activa en les decisions però al mateix temps, aquesta oportunitat comporta uns compromisos i responsabilitats adjunts ja que, la ciutadania ha d'implicar-se en la vida política i administrativa, informar-se i participar. Per altra banda, per a governs i administracions aquest fet comporta que hi hagi una major visibilitat de l'activitat i que, a més, les polítiques a desenvolupar responguin de forma més propera a les opinions, preferències i necessitats de la ciutadania.

Per altra banda, una de les eines més importants per a la participació ciutadana son les eines TIC i més concretament, l'ús i potencial que representa Internet. L'ús d'internet permet que qualsevol agent que estigui interessat en un tema, pugui intervenir en l'actualitat i així mateix, influir en l'establiment de l'agenda, encara que a vegades uns actors o ciutadania tenen més capacitat que altres per fer-ho. Aquest fet és una novetat, ja que, abans de l'ús de les TIC, l'establiment de l'agenda pública era un monopoli en mans dels mitjans de comunicació els quals sovint actuen en sintonia amb la situació socioeconòmica en què estan immersos.

Així doncs, aquestes eines permeten que es desenvolupin noves formes de participació al mateix temps que es redueixen els costos de fer-ho (per exemple, no cal presencialitat, temps, la forma en què s'arriba i es mobilitza als possibles participants). Paral·lelament, les persones joves són un dels grups de població que més utilitzen aquestes eines, bé perquè han nascut en l'era digital i, per tant, els és més fàcil, bé perquè ho han convertit en les seves eines de comunicació habitual.

Així doncs, com ja s'ha comentat i tenint en compte que la participació és un dels elements cabdals per la XNEJ, els diferents plans de joventut han de veure reflectida aquesta voluntat i, per tant, que siguin part d'un procés planificat, amb objectius clars i metodologies concretes i que, a més, el resultat pugui ser aplicable a una realitat concreta.

No obstant, fins l'actualitat s'han desenvolupat nombrosos plans que inclouen la participació però, a la pràctica, aquells plans desenvolupats de manera totalment participativa són una minoria.

Paral·lelament, si fem referència a l'avaluació dels plans que s'han executat fins a dia d'avui, tot i que es considera que aquests són eines útils, també es destaca que l'efectivitat dels mateixos no segueix un ritme de creixement positiu i, per altra banda, el fet que en diferents territoris segueixi havent les mateixes necessitats o problemàtiques també significa que el resultat obtingut no és el màxim desitjat.

Alguna de les afirmacions que podem extreure d'avaluacions de plans de joventut o de processos participatius juvenils són que, en primer lloc, el lideratge, el qual és una figura molt important, és pres quasi sempre per personal de l'administració i que, per altra banda, sovint es requereix que els joves siguin els que participen i lideren, però per contra no se'ls forma entorn a aquests principis.

Una altra de les problemàtiques és, tal com s'afirma en l'estudi "Aportacions. Aprenentatges i reptes dels processos participatius amb joves en l'àmbit local" de Castellà i Ferrer-Fons (2019). és la contrarietat que suposa realitzar processos participatius quan la manca de recursos tècnics, econòmics i temporals destinats als mateixos és tant evident. Així doncs, la manca de recursos per desenvolupar processos participatius és un limitant clar dels èxits d'aquests.

A més, en aquesta mateixa línia, s'ha de tenir en compte un aspecte que sovint es passa per alt però que té molta influència en els joves: la temporalitat. Fins a dia d'avui, els processos participatius que s'han dut a terme tenen en comú la seva prolongació temporal. Un procés sovint es desenvolupa durant un any i al final d'aquest se'n extreuen els resultats. No obstant, quan es tracta de la joventut, aquesta viu en un entorn d'immediatesa molt més clar de manera que si es desenvolupa un procés participatiu molt prolongat en el temps, quan s'extreuen conclusions, aquestes ja no s'acorden amb les necessitats d'aquell moment.

A més, hi ha la problemàtica que és molt difícil que les persones joves, amb vides molt actives i dinàmiques, puguin seguir un procés que s'allargui molt en el temps (mobilitat geogràfica, nous estudis, canvis de treball, etc.).

Per tant, tot i que en les últimes dècades, sobretot el món local, ha treballat per assolir nivells participatius majors i desenvolupar polítiques que fomentin la participació ciutadana, podem afirmar que la pretensió de guanyar qualitat en la participació ciutadana per obtenir millors resultats té límits. Cal tenir en compte que la participació que es duu a terme actualment és una participació que presenta desigualtats a causa de les diferències socials i les relacions de poder que hi ha intrínseques en qualsevol societat i que provoquen una jerarquia social. Així doncs, per a superar aquesta barrera, la participació ha de ser inclusiva o no es podrà considerar com a tal. En el cas de la joventut, tenint en compte que aquesta és molt heterogènia, és molt important aconseguir la implicació en els processos de persones joves diverses (gènere, origen, formació, actius i no actius en organitzacions juvenils, etc.). En cas que no ho fem, reproduïm els biaixos que sovint comporta la participació ciutadana i que és un dels grans reptes que ha d'afrontar.

És doncs en aquest punt que es planteja la necessitat d'adoptar una estratègia diferent per tal de poder donar resposta a aquestes problemàtiques.

Així doncs, fer un procés participatiu hauria de permetre desenvolupar un pla de joventut en el futur suficientment acurat perquè respongui a les necessitats reals del territori on s'implementa així com augmentar la co-responsabilitat respecte els projectes que es desenvolupen en els diferents nivells administratius del panorama català.

A més, en el context d'administració electrònica i de canvi actual, cal tenir present que un procés participatiu és un dispositiu de transformació social i d'innovació democràtica que ha de ser capaç de fer possible la millora de la vida quotidiana de les persones joves i del seu entorn. I cal que tingui en compte la inclusivitat, també en el cas del jovent.

També realitzar un procés participatiu permet apoderar a les persones joves, enfortir la xarxa associativa, comunitària, cooperativa i solidària, prendre consciència del bé comú i augmentar la co-responsabilitat vers un projecte, promoure l'aprenentatge a través d'experiències, augmentar la cohesió social i el sentiment de pertinença a un grup social, fer la gestió pública més eficaç i augmentar el respecte a la diversitat de valors, opinions, interessos, etc.

Finalment, tot i que hi ha diferents tipus d'avaluació segons si aquesta és interna, externa, de la implementació, etc. pel que en aquest cas ens ocupa, s'ha de tenir en compte diferents indicadors. En el cas de plantejar l'elaboració i la implementació d'un procés participatiu i els seus resultats, els indicadors són fonamentals per poder avaluar-lo amb un cert criteri. Així doncs, aquests seran necessaris per poder dur a terme una avaluació de les diferents fases i permetran detectar els punts forts i els dèbils del procediment i implementar millores.

Per aquest motiu, seguim amb la proposta d'Anduiza i Maya (2015) en el seu informe "Indicadors per a l'avaluació de la qualitat en la participació" alguns dels indicadors que s'utilitzaran per a l'avaluació del procés participatiu que es desenvoluparà a continuació seran el nombre de participants i el gènere d'aquestes, el percentatge de participants segons nivell educatiu, el nombre d'associacions o col·lectiu juvenils participants, el grau de realització de les decisions i acords presos durant el procés o la valoració positiva del procés per part dels participants entre altres.

Paral·lelament també es farà una avaluació de caire més qualitatiu per tal de poder determinar l'èxit i la qualitat del procés de participació tant en el disseny com en la implementació. Així doncs, alguns d'aquests indicadors a tenir en compte són la valoració dels assistents de les diferents accions, estudi de la qualitat de les propostes i de la implementació d'aquestes o la valoració del personal tècnic de les diferents administracions participants entre altres.

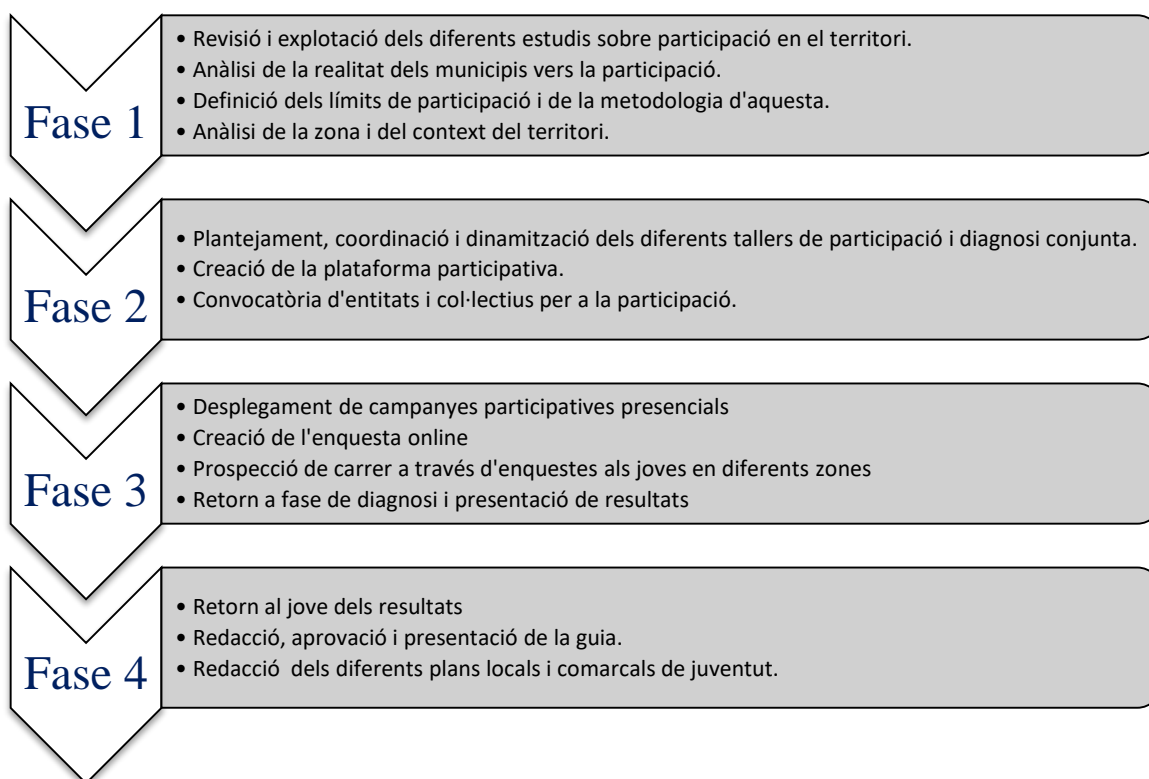
A més, donada la naturalesa del procés que es desenvolupa s'estableixen diferents mètodes per poder dur a terme aquesta avaluació segons si la informació s'obté a partir de canals presencials o online. D'aquesta manera, per les situacions i trobades presencials l'avaluació es farà a partir d'un seguit de qüestionaris de valoració que es repartiran a tots els assistents per tal de poder recollir la informació necessària. Per altra banda, pel que fa la recollida de dades i informació de la part virtual del procés aquesta es farà a partir de les metadades generades en els registres de la ciutadania a la plataforma virtual i, per altra banda, amb l'enviament de formularis web d'avaluació dels diferents punts del procés. A més, per als dos casos, presencial i web, també hi haurà una bústia de suggeriments perquè els ciutadans que participin en qualsevol acció puguin aportar els seus comentaris i suggeriments per a la millora del projecte.

3. DISSENY DEL PROCÉS PARTICIPATIU

A continuació es desenvolupa una guia com a base dels Plans de joventut. Aquesta, totalment participativa, contempla que aquests plans s'han de dur a terme també de manera participativa per tal de poder donar veu al jove i, així, poder fer una diagnosi i unes propostes que parteixin de la vivència de la realitat juvenil. A més, cal tenir en compte les dificultats que comporta integrar persones joves i entitats juvenils amb aquelles dinàmiques de participació formal que ja existeixen com ara el Consell municipal d'adolescents de la Seu d'Urgell, capital de l'Alt Urgell o el Consell Obert del Pallars Sobirà.

Així doncs, aquesta guia intenta generar un procés proper i accessible per a la persona jove utilitzant els canals i el llenguatge que li són propers per tal de motivar la seva participació. A més, les noves tecnologies de la informació i la comunicació (TIC) permeten desenvolupar aquest projecte de manera que, combinant aquests canals amb els més convencionals, es pugui obtenir una participació suficient perquè sigui un procés d'èxit i amb resultats representatius.

El procés participatiu en qüestió consta de 4 fases clarament diferenciades, algunes desenvolupades en aquesta pròpia guia i altres que s'han de dur a terme durant la implementació del projecte que aquí es desenvolupa.

3.1.MISSIÓ I VISIÓ

Els Plans locals i comarcals de joventut seran desenvolupats a partir de les diferents Oficines Joves repartides pel territori i com a representants de l'administració pública per un costat i del teixit juvenil per l'altre.

Aquesta proposta de guia pretén donar les directius i les línies estratègiques elementals per a desenvolupar els diferents plans locals o comarcals de joventut de tot l'Alt Pirineu i l'Aran. Tot i que aquests s'han desenvolupat sempre per àmbits territorials municipals o comarcals, de manera independent els uns amb els altres i, sovint, sense tenir en compte l'estratègia per la qual optava el territori veí. En aquest cas, la proposta que es presenta a continuació és que, tot i que cada comarca o municipi pugui incloure especificitats concretes, tots tinguin unes mateixes línies base d'actuació fruit de la participació dels joves i, per tant, que aquestes responguin a les necessitats del territori. Aquest fet respon a la necessitat que els plans siguin una eina de treball real, un motor de dinamització i de participació juvenil al territori i, per tant, ha de respondre a la realitat i a les necessitats dels municipis. Donada la seva semblança quant a la situació respecte a la persona jove i el seu futur en el territori, cal abordar aquestes problemàtiques de manera eficaç, intervenint i generant canvis positius i conscients per a l'àrea geogràfica.

No obstant això, aquesta voluntat no és possible si les polítiques que es dissenyen no tenen en compte la seva perspectiva. Per aquest motiu, aquesta guia no es podria desenvolupar sense tenir en compte la seva participació, tot i el repte que suposa per a l'administració en general, ja que les polítiques de joventut, donada la volatilitat de l'etapa de vida, necessita de la coordinació de l'àrea en tots els àmbits: salut, treball, educació, esports, cultura, inclusió, igualtat, participació, habitatge, oci, lleure.

Per tant, aquesta guia contempla la participació de la joventut i el treball en xarxa per poder desenvolupar i assolir grans fites.

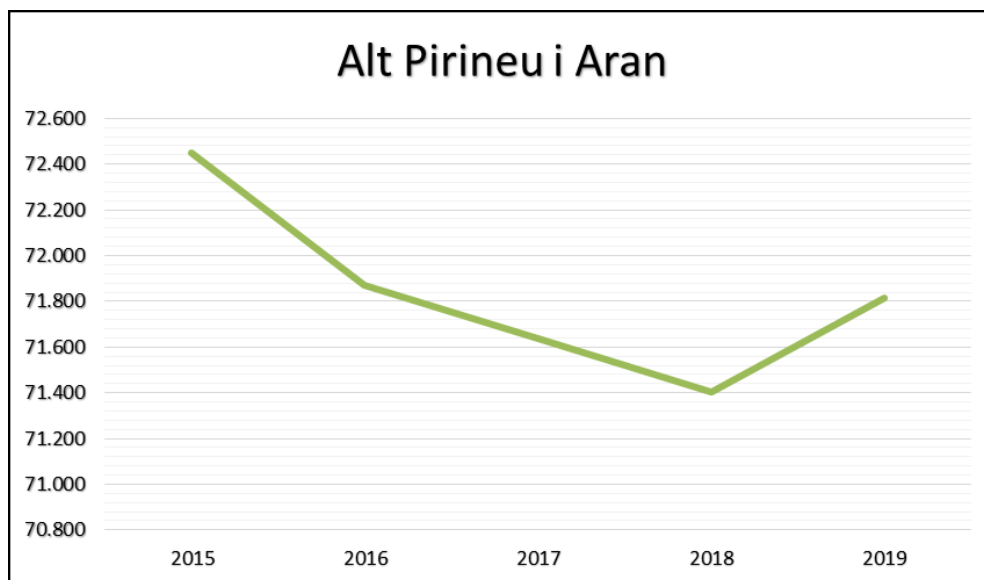
Finalment, donada la naturalesa de la realitat juvenil i la volatilitat de l'etapa, tot i que les polítiques de joventut estiguin plantejades per desenvolupar-se durant quatre anys, cal que hi hagi una continua avaluació i revisió de la realitat, del plantejament i de l'efectivitat de les mateixes, tant per part de les administracions com per part dels propis joves.

3.2.DIAGNOSI PREVIA

Per tal de conèixer la situació i el context en el que aquest àmbit territorial i els joves que hi conviuen es desenvolupen cal, en primer lloc, conèixer la realitat amb qui volem treballar a partir de dades estadístiques i demogràfiques. Per fer-ho, les dades que es detallen a continuació s'extreuen de l'Enquesta a la joventut de Catalunya 2017, de l'informe sobre la situació i necessitats de la joventut a Ponent i Alt Pirineu i Aran i de l'Institut d'Estadística de Catalunya (IDESCAT).

Així doncs, en primer lloc, és necessari destacar que l'Alt Pirineu i l'Aran és un àmbit funcional que es situa al nord-oest de Catalunya i que es compon de sis comarques. La Cerdanya, l'Alta Ribagorça, l'Alt Urgell, el Pallars Jussà, el Pallars Sobirà i la Vall d'Aran abasten una extensió total de 5.775,51 km quadrats i, comparativament amb els altres set àmbits territorials, aquest és el que menys habitants té: 72.276 habitants el 2019 que contrasta amb els 4.895.876 habitants de l'àrea metropolitana.

Gràfic 1: Evolució de la població de l'Alt Pirineu i l'Aran

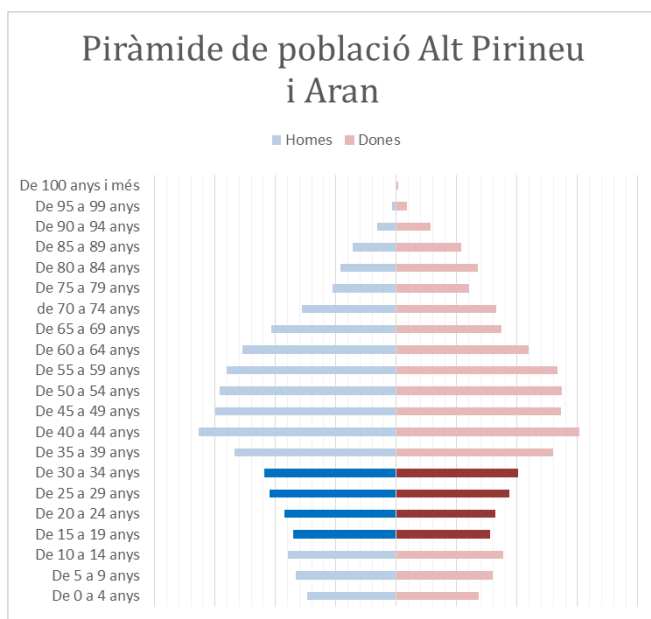

Font: Elaboració pròpia a partir de dades de l'IDESCAT

Al llarg dels darrers anys hi ha hagut un marcat descens de la població però el passat 2019 hi va haver un creixement significatiu fins arribar al volum de població de 2016. Així doncs, el descens continu dels darrers anys que ha marcat el despoblament de la zona ha quedat parcialment estancat durant el passat 2019 a causa d'un creixement del 5.8%⁷. Tot i això, cal destacar que aquest increment de la població és proporcionalment més baix que el de Catalunya i que, mentre que a Catalunya, des de 2015 hi ha hagut un creixement mantingut, en el cas de la zona del Pirineu i l'Aran aquest només ha esdevingut aquest darrer any.

⁷Dades accessibles a IDESCAT. [[Accés Online](#)]

Gràfic 2: Piràmide de població (2019)

Font: Elaboració pròpia a partir de dades de l'IDESCAT

Analitzant la piràmide de població per tal de poder determinar l'estructura demogràfica del territori es pot afirmar que, l'àrea territorial de l'Alt Pirineu i l'Aran està caracteritzada per tenir un gran gruix de població que pertanyen a les etapes centrals de la vida i unes puntes estretes. De manera que en l'etapa juvenil (entesa com l'etapa que va dels 15 als 35 anys) hi trobem 7.837 homes i 7087 dones. Així doncs, els homes joves representen un 21% de la població total mentre que les dones joves un 19.9%⁸.

3.3. ACTORS DEL PROCÉS

Per dur a terme el procés participatiu en qüestió es contemplen diverses tipologies d'actors que s'hi veuran implicats de manera activa i que diferenciarem segons la seva naturalesa.

A més, cada grup d'actors tindrà diferents incentius per a participar i els costos associats tindran un major o menor pes. Val a dir que la participació en processos participatius que es duguin a terme a través de mitjans electrònics tendirà a ser major perquè aquests permeten la reducció dels costos d'accés a la informació perquè facilita l'accés a una quantitat il·limitada d'informació i a un gran nombre de la població.

⁸Per tant, el total de població considerada jove, 14.924 persones en total que estan en les edats compreses entre els 14 als 35 anys, representen un 20,65% de la població total.

Així mateix, aquest nou model de participació política permet reduir els costos de la mobilització o els de comunicació i contacte.

A més, la comunicació pràcticament instantània, la informació de forma massiva o el control del free-rider són algunes de les característiques que han permès que les TIC redueixin els costos organitzatius, de comunicació i de participació dels grups al mateix temps que converteixen l'accés individual en un accés col·lectiu.

Per una banda, en primer lloc, hi ha les diferents administracions públiques. Aquestes tenen personal tècnic però també figures polítiques específiques directament relacionades amb l'àrea i els afers de joventut. Per tal que és pugui desenvolupar un projecte solvent, aquest ha de tenir el suport de l'administració perquè és qui té el finançament per fer polítiques. Així doncs, tant la part política com la part tècnica de l'administració han d'estar implicades per tal que el procés tingui un suport suficient per promoure'l i, a més, que pugui obtenir el finançament suficient per a desenvolupar-lo.

En el cas que ens ocupa, les diferents figures polítiques del territori tindran un paper de representació de l'administració. Aquestes són:

Taula 3. Figures polítiques involucrades al procés participatiu

Regidors/es de joventut de les sis capitals de comarca	6 persones
Consellers/es de joventut dels sis consells comarcals	6 persones

Per altra banda, com s'ha comentat, també en seran partícips els diferents tècnics que treballen a l'àrea de joventut dels diferents àmbits territorials. A més, en aquest cas, aquests seran part activa i essencial del grup motor⁹ del projecte de manera que els i les tècnics/es seran qui coordinaran i lideraran el projecte juntament amb part de la ciutadania.

⁹ El grup motor ha d'estar format per diversos perfils de persones i ha de liderar tot el procés. A més, aquest farà les tasques de coordinació del projecte i és qui desenvolupa la part més operativa. És doncs per aquest precís motiu que és fonamental que estigui format per persones diverses per aportar diferents visions i que es vulguin implicar en el procés. Ha de ser una font d'informació i nucli que impulsi, dissenyi i participi continuadament en el procés participatiu.

Taula 4. Personal tècnic de l'administració pública involucrat al procés participatiu.

Tècnics municipals de joventut	6 persones
Tècnics comarcals de joventut	6 persones
Coordinadora territorial de Lleida	1 persona

Val a dir però que donat que és un procés on hi participen molts actors cal definir un grup líder més reduït que el grup motor i que sigui l'encarregat de dirigir tot el grup motor. Aquest grup ha d'estar format per personal tècnic i també ha d'estar compost per persones joves que pertanyin al teixit associatiu del territori o joves a títol individual amb interès perquè els resultats del procés reflecteixin les necessitats i voluntats d'aquest.

Quan es parla de la realitat juvenil, el **teixit associatiu** és una part important a tenir en compte ja que els joves, sovint, formen part d'una o diverses associacions on es reuneixen amb altres joves que tenen preferències semblants a les seves.

A més, en territoris poc poblats, les associacions són un canal de socialització de manera que els joves recorren a aquestes per tal de fer activitats al i per al territori. Així doncs, pel que fa l'Alt Pirineu i l'Aran cal contemplar entitats com ara la Batukada d'Oliana, l'Associació Juvenil Pirineu i Natura (PIRENAT), l'Associació Joventut d'Àneu entre altres¹⁰. És doncs per aquest motiu que aquestes entitats i associacions són claus per a la participació dels teixit juvenil en el procés i perquè aquest doni veu, de manera real, a les necessitats dels joves. A més, la participació d'aquestes entitats de manera activa comporta que hi participin més de 30 joves els quals actuaran com a representants dels que formen el seu col·lectiu.

Per altra banda, un altre dels grups que s'ha de tenir en compte com a grup motor són els **grups de joves organitzats de manera formal**. Aquests ens donaran una perspectiva de la realitat dels joves més petits, els adolescents. Sovint aquest grup encara no forma part de les grans entitats o associacions però sí que s'organitzen en consells d'adolescents o consells joves que estan gestionats i organitzats a partir de les escoles i instituts i dels quals en formen part els i les delegats/es com a representants de les classes. Convocar i atendre aquests grups ens permetrà ampliar la participació juvenil a aquells joves que acaben d'entrar en l'etapa en qüestió. A més, donat que són grups que estan organitzats de manera formal i que es coordinen a través del personal tècnic de les àrees d'educació o joventut l'aproximació és molt senzilla. Així doncs, amb un total de més de 30 joves, els grups de joves organitzats de manera formal conformen un altre gran grup de participants.

¹⁰ Hi ha més d'un centenar d'entitats, associacions, clubs o grups juvenils a tot el territori de l'Alt Pirineu i l'Aran. Algunes d'aquestes es poden consultar al cercador d'entitats d'associacionisme del Consell Nacional de Joventut. [[Accés Online](#)]

Així mateix, cal tenir en compte que, sovint, hi ha joves que per la seva naturalesa o context no són participants d'aquestes organitzacions i que, a més, també acostumen a tenir poca participació activa. Així doncs, **col·lectius de joves amb dificultats**, amb risc d'exclusió social o desfavorits també s'han de tractar de manera concreta i involucrar com a grup motor. Per tal d'identificar aquests joves i poder comptar amb la seva presència es recorrerà als diferents centres educatius on estan escolaritzats com ara la unitat d'escolarització compartida o el programa de transició al treball. A més, també es contactarà amb ells a través dels centres oberts. Finalment, també cal tenir en compte que part d'aquests joves ja tenen contacte amb les diferents oficines de manera que es pot contactar directament amb tots ells. Aquests, tot i ser un grup menys nombrós, d'uns 15-20 joves en tot l'àmbit de l'Alt Pirineu i l'Aran, poden aportar la visió d'aquells joves que tenen més dificultats i als quals és més complicat accedir per altres canals.

Finalment, el **jove, de manera individual** també serà una part fonamental del grup motor del procés ja que serà el que tingui majors incentius individuals per a participar perquè els costos que se li'n deriven també seran majors. A més, a través de la participació electrònica aquest pot comprovar com la seva participació es pot veure convertida en una participació col·lectiva i, per tant, les seves necessitats poden estar adequadament reflectides. Per tal de poder fer arribar el procés als joves de manera individual s'articularà una campanya comunicativa i de captació per a fer-los participants. Aquesta es detalla en els següents punts.

Donada l'amplitud del grup motor, per tal de poder desenvolupar un projecte real de manera eficaç, en aquesta situació, es crearà un grup motor operatiu. Aquest estarà compost pels 6 tècnics comarcals de joventut, un per cada comarca de l'Alt Pirineu i l'Aran, i per un grup més reduït de joves. Concretament, un grup d'un màxim de 15 joves els quals han de representar tots els grups o tipus de joves que s'han detectat i que formaran part del grup motor. A més, aquests cal que tinguin interessos majors a la participació perquè la seva implicació ha de ser major també.

Paral·lelament a aquest grup motor es construirà també una comissió de seguiment caracteritzada per estar composta per una selecció d'agents que pertanyen al grup motor i, a més, per experts externs al procés que puguin aportar una visió subjectiva dels procediments i dinàmiques que es desenvolupin durant el procés participatiu. Aquesta comissió de seguiment desenvoluparà una tasca de supervisió i anàlisi del procediment. Per tal que no hi hagi diferències de poder entre el personal de l'administració i els joves, en aquesta hi ha d'haver representants dels dos grups de manera equitativa així com també el personal expert el qual, per a un millor funcionament i resultat, ha d'estar clarament diferenciat del personal de les diferents administracions participants.

3.4.DIMENSIONS DEL PROCÉS

El procés participatiu que es planteja es desenvolupa en dues dimensions: la digital i la presencial. D'aquesta manera, la possibilitat de participació de les persones joves és major i, per tant, els resultats seran més representatius

3.4.1. DIMENSIÓ DIGITAL

La dimensió digital del projecte és un element clau. Les persones joves tenen les xarxes socials i les aplicacions mòbil com a eina habitual de comunicació i informació. És per aquest motiu que perquè el procés tingui el suport necessari perquè els seus resultats siguin extrapolables és indispensable utilitzar aquests canals.

Així doncs, en primer lloc cal dissenyar una campanya de promoció del procés per als canals informals d'informació com ara les xarxes socials perquè els joves de tot el territori de l'Alt Pirineu i l'Aran coneguin que es duu a terme el procés participatiu i així també incentivar la seva participació.

Per altra banda, a més de la campanya de promoció i difusió, gran part del procés es desenvoluparà a través de canals no presencials. Trobades a través de plataformes de reunió digital, qüestionaris online i, sobretot, l'ús de la plataforma decidim.org, plataforma de programari lliure a través de la qual s'ha desenvolupat el projecte Decidim Barcelona o per desenvolupar plataformes del govern de Helsinki o de l'ajuntament de la ciutat de Mèrida, a Mèxic entre altres, per a desenvolupar el projecte.

3.4.2. DIMENSIÓ PRESENCIAL

Pel que respecta la dimensió presencial, durant el procés participatiu a desenvolupar es realitzaran diverses convocatòries presencials per tot el territori.

Sobretot en la primera fase de diagnosi de problemàtiques i necessitats és especialment important convocar els membres del grup motor per poder fer una bona detecció.

Així doncs, per una part es convocarà els diferents col·lectius o associacions juvenils del Pirineu i l'Aran, agrupats per comarques, per tal de treballar a través d'una dinàmica de *brainstorming* i *design thinking* les problemàtiques que detecten les seves necessitats.

Paral·lelament a aquest es realitzarà la mateixa dinàmica però amb els consells d'adolescents i de joves organitzats formalment i també en espais que agrupin col·lectius joves desfavorits com ara centres oberts. Aquest fet permetrà que es pugui fer una primera diagnosi molt completa i, a través dels col·lectius organitzats la participació serà més alta i de qualitat.

Per altra banda, també es convocaran diverses reunions de personal tècnic de les diferents administracions com a representants i catalitzadors de possibles problemàtiques i necessitats i com a grup líder del projecte.

Finalment també és important que hi hagi, sobretot en una fase posterior d'implementació, un espai de debat i decisió presencial per tots aquells joves que volen participar a través d'aquest canal, ja sigui perquè permet un debat actiu a temps real, perquè els és més còmode o perquè no controlen els altres canals.

3.5.FINANÇAMENT DEL PROCÈS

El finançament del projecte en qüestió està nodrit per fons de diferent provenença. Per una banda, es presentarà el projecte per optar a la subvenció que atorga la Generalitat amb la voluntat de facilitar l'estructuració i la bona planificació d'unes polítiques de joventut adequades a la realitat dels municipis i al fet de poder tenir garantides certes accions en la matèria, tal i com cita el PNJC 2020. A més, també compta amb el pressupost de les àrees de joventut dels consells comarcal i dels ajuntaments participants i, necessàriament, de les oficines joves en qüestió.

3.6.METODOLOGIA D'IMPLEMENTACIÓ

Pel que fa la implementació del procés, aquesta es farà de manera esglaonada en fases per tal de poder desenvolupar les accions pertinents a cadascuna d'aquestes de manera adequada. A més, es seguirà una calendarització concreta, desenvolupada en el punt 4.6.1 de manera que es puguin complir els objectius proposats.

Així doncs, el primer que es farà és la presentació de la proposta a les diferents administracions públiques que s'involucren en aquest procés per tal de presentar la metodologia i les especificitats del projecte.

Tant bon punt les diferents administracions siguin coneixedores del projecte i confirmin la seva implicació en el mateix s'iniciaran les diferents fases.

Fase 1. Anàlisi. En una primera fase és necessari una anàlisi dels diferents Plans Locals de Joventut del territori i avaluació dels mateixos per tal de poder establir quines son les fortaleses dels mateixos i també quin son els punts que necessiten una reformulació per poder obtenir beneficis majors. Aquest anàlisi també donarà una perspectiva de quines son les fites que ja s'han acomplert. Per altra banda, un cop recollides aquestes dades també cal detectar els motius pels quals han quedat accions pendents i si aquestes poden ser part del nou procés i, per tant, ser proposades des de l'administració com a accions a valorar durant el procés participatiu.

Per assolir aquesta fase amb èxit l'anàlisi ha de ser totalment de manera objectiva, a partir dels indicadors establerts en cadascun dels plans locals i tenint en compte també la visió del personal tècnic que ha desenvolupat i implementat el pla i dels joves beneficiaris. Per tant, el personal i els joves de cadascuna de les comarques.

Fase 2. Diagnosi de la realitat juvenil de tot el territori. En aquesta segona fase es requereix, com en el desplegament de qualsevol política pública, un bon anàlisi de la realitat juvenil per tal de poder comprendre el context si la situació de la joventut de l'àmbit de l'Alt Pirineu i l'Aran. Aquesta diagnosi, s'ha iniciat en aquesta guia per detectar la idoneïtat d'un procés participatiu per actuar com a base dels nous Plans locals de Joventut però serà necessari tornar-ho a examinar i actualitzar les dades.

Per dur-ho a terme és pot comptar amb les dades de l'Observatori de la Joventut de Catalunya però també, de manera paral·lela és necessari desenvolupar enquestes pròpies de manera aleatòria entre el teixit juvenil per tal de detectar les realitats i situacions més enllà de les estadístiques institucionals.

Finalment, aquestes dades cal que es tractin i es presentin en forma d'informe descriptiu per poder tenir-les en compte en fases posteriors.

Fase 3. Fase d'informació. Com tot procés participatiu, aquest necessita que sigui conegut pel màxim de joves possible per tal de fer-los partícips del mateix i involucrar-los. És per aquest motiu que cal crear i desenvolupar una campanya publicitària per donar a conèixer el procés i motivar als joves a participar. És per aquest motiu que es duran a terme diverses accions.

Per un costat és crearà una campanya de publicitat amb una imatge concreta i representativa del procés per xarxes socials, ràdio i premsa escrita per explicar el procés. La intenció del mateix i les necessitats.

Per altra banda, aprofitant l'inici del curs acadèmic també hi haurà una comunicació presencial als diferents centres d'educació secundària o professional del territori per tal d'explicar el mateix. Així com la convocatòria dels consells de joves per tal que aquests informin als seus companys i amics.

A més, donat que els suports en paper encara són un gran puntal alhora d'explicar un projecte es crearà una partida d'infografies i flyers per donar a conèixer el procés i involucrar als joves.

Paral·lelament també es contactarà amb les diferents entitats juvenils del territori per via telefònica i per e-mail.

Finalment, es convocaran diverses reunions informatives a cadascun dels territoris perquè tots els joves que vulguin puguin assistir-hi i assabentar-se del projecte i realitzar preguntes sobre el mateix.

Fase 4. Fase participativa. En aquesta fase, la més extensa temporalment i una de les més importants es desenvoluparà pròpiament tota la recollida de propostes i la participació activa dels joves. Així doncs i per tal d'ampliar les possibilitats d'èxits hi haurà dinàmiques temàtiques i online així com també presencials.

D'aquesta manera, en aquesta fase es realitzaran un cicle de trobades presencials a cada territori de l'Alt Pirineu i l'Aran de manera que els joves que prefereixin aquest mitjà puguin acudir presencialment a les reunions en qüestió per, en una primera reunió, tractar les inquietuds dels joves i, a través de dinàmiques de *brainstorming* puguin sortir aquells temes que els preocupen i dels quals necessiten solucions o propostes.

Una segona reunió es realitzarà per poder abordar les propostes de manera més concreta, detectar els punts clau a actuar i iniciar a abordar-les per fer propostes realistes de polítiques. A més, en aquesta segona reunió també es tindran en compte les propostes que han sorgit pels canals telemàtics per tal d'unificar totes les visions.

Finalment, en una tercera trobada, els joves, amb el suport dels tècnics definiran un seguit de propostes concretes i establiran les característiques de les polítiques.

Val a dir que totes aquestes trobades seran entre joves i tècnics però que els primers han de ser majoria per tal que els resultats siguin els òptims. A més, el paper dels tècnics en tot el procés és purament de dinamització i conducció.

Paral·lelament a aquesta versió presencial es desenvoluparà la versió telemàtica. A partir de la plataforma creada mitjançant el sistema que desenvolupa decidim.org es crearà una web on es desenvoluparan tots els processos.

Així doncs, per una banda, els joves podran fer propostes d'accions i/o polítiques que considerin que reflecteixen les seves necessitats. Per altra banda, la mateixa administració i, per tant, els tècnics, també podran fer propostes de polítiques a considerar. A més, els joves inscrits també podran valorar i donar suport a les propostes que considerin que s'adeqüen més a les seves necessitats per tal que, d'aquesta manera, aquelles necessitats que ja hagin estat proposades puguin tenir el suport i les aportacions de la resta de joves. A més, seran aquelles propostes amb més suports les que finalment s'inclouran com a resultat del procés.

Per altra banda, a través d'aquesta mateixa web també s'habilitarà un espai de debat on les persones joves i tècnics podran intercanviar opinions i visions.

Fase 5. Retorn. En aquesta darrera fase es realitzarà el retorn de la participació tant de manera presencial com telemàtica. Per dur-ho a terme, en aquesta fase es valoraran les experiències de les dinàmiques presencials i telemàtiques així com també les necessitats recollides i la idoneïtat dels resultats. Per altra banda, també es tenen en compte els beneficis de l'atenció no presencial respecte la presencial i viceversa. A més, s'elaborarà un informe explicatiu de les dinàmiques i dels resultats per tal que pugui ser utilitzat per a la redacció final dels diferents plans locals.

Finalment, en aquesta darrera fase també es dura a terme una avaluació de tot el procés per tal de detectar els punts forts i també els punts dèbils del projecte.

4.6.1 CALENDARITZACIÓ DEL PROCÉS

Pel que fa la calendarització de cadascuna de les accions que es duren a terme, a continuació s'especifiquen les dates concretes. A més, s'ha tingut en compte que els Plans Locals i Comarcals de joventut que hi ha actualment son vigents fins a finals de 2020 de manera que, a principis de 2021 es necessari la reformulació d'aquests.

Així doncs, la primera fase, d'avaluació i anàlisi dels plans actuals es durà a terme durant el mes de juliol, concretament a partir del 13 de juliol. A més, durant aquest mes es fixaran dates de control per assegurar que en data de 3 d'agost s'obtenen els resultats de l'anàlisi de tots els plans locals i comarcals existents fins a dia d'avui. Així doncs, el 24 de juliol és una d'aquestes dates de control.

JULIOL

L	M	X	J	V	S	D
		1	2	3	4	5
6	7	8	9	10	11	12
13	14	15	16	17	18	19
20	21	22	23	24	25	26
27	28	29	30	31		

Seguidament, la fase 2 s'iniciarà a l'agost. Aprofitant que aquest més és un més relativament tranquil a les administracions públiques, a partir del 10 d'agost es començarà a fer l'anàlisi i diagnòsi de la realitat juvenil. D'aquesta manera, a 31 d'agost hi haurà una diagnòsi actualitzada de la realitat juvenil de tots els territoris de l'àmbit de l'Alt Pirineu i l'Aran.

AGOST

L	M	X	J	V	S	D
					1	2
3	4	5	6	7	8	9
10	11	12	13	14	15	16
17	18	19	20	21	22	23
24	25	26	27	28	29	30
31						

Serà a partir de l'1 de setembre que s'iniciarà la tercera fase, la d'informació. A partir d'aquesta data s'iniciaran les campanyes publicitàries i de difusió del projecte. A més, a partir del 14 de setembre, aprofitant l'inici de les classes en instituts i centres d'educació secundària no obligatòria o professional, s'iniciarà la difusió presencial a les aules. Aquesta fase s'allargarà fins la primera setmana d'octubre.

SETEMBRE

L	M	X	J	V	S	D
	1	2	3	4	5	6
7	8	9	10	11	12	13
14	15	16	17	18	19	20
21	22	23	24	25	26	27
28	29	30				

Finalment, a partir del dia 5 d'octubre s'iniciarà la quarta fase la qual es prolongarà dos mesos, fins a finals de novembre.

OCTUBRE

L	M	X	J	V	S	D
			1	2	3	4
5	6	7	8	9	10	11
12	13	14	15	16	17	18
19	20	21	22	23	24	25
26	27	28	29	30	31	

Així doncs, la versió presencial del procés i, per tant, les reunions presencials de joves es duran a terme a partir de la setmana del 12 al 16 d'octubre de manera que l'anterior, del 5 al 9 es convocaran els consells municipals de joves, les reunions amb les entitats o amb els col·lectius més desfavorits.

NOVEMBRE

L	M	X	J	V	S	D
						1
2	3	4	5	6	7	8
9	10	11	12	13	14	15
16	17	18	19	20	21	22
23	24	25	26	27	28	29
30						

Per altra banda, la versió telemàtica del procés es durà a terme també de manera paral·lela a partir del 12 d'octubre.

Val a dir però que les darreres trobades presencials entre tècnics i joves no es duran a terme fins a mitjans de novembre ja que, en primer lloc, es necessari que el major volum de joves hagi pogut participar.

DESEMBRE

L	M	X	J	V	S	D
	1	2	3	4	5	6
7	8	9	10	11	12	13
14	15	16	17	18	19	20
21	22	23	24	25	26	27
28	29	30	31			

Finalment, la quarta fase es tancarà durant la setmana del 23 al 27 de novembre per, d'aquesta manera, poder iniciar la fase de retorn a partir de l'1 de desembre i fins el 18 de desembre.

D'aquesta manera, a partir de 2021 cada tècnic responsable pot iniciar la redacció del pla local i comarcal pertinent tenint en compte els resultats que hauran sorgit del procés participatiu.

3.7.AVALUACIÓ DEL PROCÉS

Finalment, cal dissenyar un procés d'avaluació per, per un costat, rendir comptes sobre els resultats obtinguts de les actuacions i sobre l'ús dels recursos però a la vegada com una eina per a millorar la qualitat, l'eficàcia i l'eficiència de les actuacions que es promouen des de l'administració pública.

Així doncs, aquesta avaluació ha de permetre als tècnics i tècniques obtenir eines que els capacitin suficientment per a millorar les seves actuacions i els processos de presa de decisions que se'n deriven.

En el cas que ens ocupa, l'avaluació serà, majoritàriament, una avaluació ex-post tot i que també es farà una avaluació del disseny de la mateixa. A més, tenint en compte els principis rectors de joventut, part de l'avaluació ha de servir per detectar si aquests s'han assolit.

Taula 5. Avaluació, objectius i indicadors.

AVALUACIÓ DEL DISSENY	Els objectius són prou clars? Permeten la seva avaluació?	- Concordança entre objectius i necessitats. - Quantitat d'objectius
	Els objectius redactats són coherents amb el diagnòstic i amb les necessitats?	- Adequació entre els objectius i les necessitats detectades.
	Amb quines dificultats ens hem trobat?	- Valoració del procés per tècnics i joves
AVALUACIÓ DE LA IMPLEMENTACIÓ	S'han assolit els objectius? I la temporització?	- Nombre d'accions desenvolupades. - Valoració compliment del calendari
	S'ha treballat de manera coordinada amb altres agents?	- Nombre d'agents. - Accions resultants. - Nombre d'entitats participants.
	Efectes del projecte. Cobertura i accessibilitat del projecte. S'ha arribat a la major part dels joves? Hi ha joves que han quedat exclosos?	- Nombre de polítiques resultants. - Nombre de joves participants (per edat, sexe, situació socioeconòmica).

AVALUACIÓ OPERATIVA	S'han assolit els reptes de la XNEJ?	- S'estan assolint les fites marcades al PNJCat? En tot cas, el fet que s'estiguin complint o no té a veure amb el desenvolupament de les polítiques de joventut?
	S'han assolit els 4 principis de joventut?	- En quin grau els reptes estratègics del PNJCat estan contribuint al compliment de la missió d'aquest pla? - Quin és el grau de compliment i de consecució dels objectius estratègics i operatius del PNJCat?

A més, cal tenir en compte que la recollida de la informació es durà a terme durant tot el procés mitjançant els registres a la plataforma, les dades recollides a les diferents trobades i els qüestionaris de valoració que s'aniran passant als joves i tècnics.

4. CONCLUSIONS

En aquest treball he donat a conèixer la situació actual en què es troba l'àmbit territorial de l'Alt Pirineu i l'Aran i traçar un pla participatiu orientat a la joventut per tal d'optimitzar els recursos i obtenir resultats més eficients i eficaços. A més, tenint en compte la tendència creixent d'involucrar la ciutadania en processos de participació i co-producció per tal de fer polítiques més enfocades a les seves necessitats i, així mateix, augmentar la coresponsabilitat, aquest projecte preveu que tot el procés intenti desenvolupar-se d'igual a igual entre ciutadania (en aquest cas, les persones joves), i administració.

D'aquesta manera, l'objectiu final d'aquest projecte participatiu per a l'elaboració dels plans de joventut de l'Alt Pirineu i l'Aran a proposta de pla de participació és poder donar resposta a les prioritats en els àmbits focalitzats, i poder definir programes i actuacions, incidint així en les demandes i necessitats de la realitat actual i futura de les persones joves del territori.

Per desenvolupar aquest pla s'ha tingut en compte la situació actual però també l'objectiu al qual ens dirigim i volem assolir. Així doncs, la participació de les persones joves alhora d'elaborar polítiques és una de les bases que fonamenten el sistema polític i social al qual ens volem dirigir. A més, aquest fet, en un moment de canvi i agitació social, permet a la ciutadania ser partícip actiu i, per aquest precís motiu, ser coresponsable també tant de les decisions preses com dels resultats i la implementació de les mateixes.

A més, l'originalitat d'aquesta proposta recau en el disseny del propi procés. Des dels últims anys cap a l'actualitat, amb el coneixement dels mecanismes de participació ciutadana, han augmentat considerablement les iniciatives que els proposen com a eix. No obstant, fer un procés participatiu de caire juvenil en un territori com l'Alt Pirineu i l'Aran, el qual es caracteritza per la seva poca població i l'amplitud del territori que contempla, és el que converteix aquest pla en innovador. A més, amb aquest també es busca optimitzar recursos i coordinar les diferents administracions per tal que totes obtinguin resultats més eficients en un tema tant rellevant com la joventut.

Paral·lelament, donat que encara no hi ha una cultura participativa molt normalitzada i coneguda per la ciutadania, el pla proposat presenta una altra característica innovadora; la combinació entre la dimensió presencial i la digital. Amb aquesta, ens assegurarem que aquelles persones joves que no se sentin còmodes o tinguin incentius suficients per participar de manera digital no quedin exclosos, sinó que puguin participar de manera presencial en propostes, debats i trobades.

No obstant això, cal destacar que el pes del projecte és que el procés en qüestió sigui majoritàriament digital, per poder-lo fer extensible i extrapolable a tots els territoris.

Finalment, cal destacar que el procés dissenyat està enfocat de manera que contempla i treballa per la mobilització del diferents perfils de joves, des d'aquells que ja formen part d'entitats o associacions -els quals, per tant, ja estan organitzats- fins els joves que estan en risc d'exclusió social o que presenten dificultats en la seva relació amb altres joves. Es vol que el procés sigui, d'una banda, prou heterogeni en relació als seus participants i així pugui servir de model i, per altra banda, els seus resultats reflecteixin les necessitats reals i siguin extrapolables a altres processos o territoris.

Per últim, destacar que la proposta de procés participatiu és una proposta de procés viable i orientat perquè sigui aplicable a la realitat.

5. BIBLIOGRAFIA

ANDUIZA E., MAYA S. (2015). *“Indicadors per a l'avaluació de la qualitat en la participació”*. Barcelona: Fundació J. Bofill

ANDUIZA, E., CANTIJOCH M., GALLEGRO A., SALCEDO J. (2010). *“Internet y participación política en España”*. Madrid: CIS. [[Accés online](#)]

BORGE R. (2005). *“La participación electrónica: estado de la cuestión y aproximación a su clasificación”*. IDP. Revista de Internet, Derecho y Política, (001).

BORGE R., CARDENAL A. S., MALPICA C. (2012). *“El impacto de Internet en la participación política: revisando el papel del interés político”*. ARBOR (vol. 188, núm. 756, p. 733-750) [[Accés online](#)]

CARDENAL A. *“Internet i participació política”*. Mòdul 3 del material de l'assignatura de participació electrònica. UOC.

CASTELLÀ C. (2010). *“Participació i qualitat democràtica: proposta de criteris de qualitat en l'anàlisi de processos de participació local a Catalunya”*.

CASTELLÀ C., FERRER-FONS, M. (2019). *“Aprenentatges i reptes dels processos participatius amb joves en l'àmbit local”*. Barcelona: Generalitat de Catalunya.

DIPUTACIÓ DE BARCELONA. (2018) *“Cuadernos de participación ciudadana – presupuestos participativos en el ámbito local”*. [[Accés online](#)]

DECIDIM BARCELONA. *“Els processos participatius”*. Guies pràctiques de la participació ciutadana a Barcelona.

FRANZI M. P. (2014). *“La participación política de los jóvenes ante el cambio de época: estado de la cuestión”*. Revista Metamorfosis: Revista del Centro Reina Sofía sobre Adolescencia y Juventud, p. 65-85. [[Accés Online](#)]

GONZÁLEZ I., COLLET J., SANMARTÍN J. (2007). *“Participació, política i joves. Una aproximació a les practiques polítiques, la participació social i l'afecció política de la joventut catalana”*. Barcelona: Generalitat de Catalunya.

GOMÀ A., SOLER L. (2017). *“Situació i necessitats de la joventut a Ponent i Alt Pirineu i Aran Anàlisi a partir de les dades de l'Enquesta a la joventut de Catalunya 2017”*. Agència Catalana de la Joventut. Generalitat de Catalunya [[Accés Online](#)]

GUIA D'ELABORACIÓ DE PLANS LOCALS DE JOVENTUT. *“El paper dels consells locals de joventut i la concertació de polítiques públiques”*. [www.cnjc.cat]

MONLLOR I., RICO N., SIMÓ M. (2010). *“Món rural i joves: realitat juvenil i polítiques de joventut als municipis rurals de Catalunya”*. – (Estudis ; 31). Secretaria de Joventut.

PARÉS P., CASTELLÀ, C. (2009). “*Una propuesta de criterios de calidad democrática para evaluar los procesos participativos*”. A: M. PARÉS (2009). Participación y calidad democrática. evaluando las nuevas formas de democracia participativa. Barcelona: Ariel, p. 241-266.

PARÉS M., CASTELLÀ C., JORBA L. (2010). “*Alguns criteris i recomanacions per millorar la qualitat dels processos participatius*”. A: Innovació Democràtica. Direcció General de Participació. Generalitat de Catalunya, núm. 2, p. 29-40.

PARÉS M., SUBIRATS J. (2016). “*Muy jóvenes, jóvenes y menos jóvenes: El lío de la juventud y la política*”. Revista de Estudios de Juventud, (114), 45-58.

PLA NACIONAL DE JOVENTUT DE CATALUNYA 2020. Generalitat de Catalunya. Departament de Benestar Social i Família. Direcció General de Joventut . [[Accés online](#)]

PLANAS LLADÓ, A. (2009). “*L'Avaluació de polítiques socioculturals municipals. Una proposta d'indicadors*”. Universitat de Girona.

SERRACANT P., ESTIVILL J. (2017). “*Enquesta de la joventut 2016*”. Generalitat de Catalunya. Departament de Treball, Afers Socials i Famílies. Direcció General de Joventut. [[Accés Online](#)]

SOLER R. (2011). “*Orientacions per l'elaboració de Plans Locals de Joventut*”. Observatori Català de la Joventut.

ZALLO R. (2019). “*La posverdad en política y Internet*”. Deia.